Драм Театр Фейсбук
09.09.2020 Дуже приємний і смачний бонусом до вогнищевого путівного притому в Краматорську став цей привабливий вибір культурного дозвілля від Управління культури і туризму Донецької обласної державної адміністрації!

Науковій бібліотеці Маріупольського державного університету - 25!

За чверть століття наукова бібліотека Маріупольського державного університету пройшла шлях від бібліотеки гуманітарного коледжу до наукової бібліотеки класичного університету,

а її історія тісно пов'язана зі стрімким розвитком університету. Всі її роки діяльності бібліотеки була спрямована на документальне та інформаційне забезпечення освітньо-наукових та виховних процесів свого вищого навчального закладу, на створення документального та електронного інформаційного середовища як ефективної складової його інфраструктури.

Корпус історичного факультету МДУ, тут розпочиналася історія університету та її бібліотеки.

Все розпочинається у 1991 році, коли завдяки зусиллям Маріупольського міського національно-культурного товариства греків, Донецького державного університету та за підтримки Маріупольської міської ради наказом Міністерства вищої і середньої спеціальної освіти УРСР було відкрито Маріупольський гуманітарний коледж Донецького державного університету. У користування коледжу було надано бібліотеку суспільно-політичного центру міського комітету КПУ, фонд якої відповідав профілю дисциплін, що вивчаються 102 студентами 5 спеціальностей.

Велику допомогу у поповненні фонду навчальною літературою надав Дон. національний державний університет. Всього ж на початок 1992 року бібліотечний фонд нараховував 36,8 тис. примірників. У той час структура бібліотеки складалася з абонементу та читальної зали. Перший завідувач бібліотеки – працівник Маріупольського міськвиконкому О. В. Дудник. Протягом 1992-1993 років бібліотеку очолювали вже справжні фахівці бібліотечної справи – О. В. Кузнецова та Н. В. Шевченко. У 1993 р. гуманітарний коледж постановою Кабінету Міністрів України реорганізовано в

Маріупольський гуманітарний інститут Донецького державного університету. Бібліотека гуманітарного коледжу стала бібліотекою Маріупольського гуманітарного інституту Донецького державного університету, а її завідувачем – л. Б. Шендрік, яка самовіддано працювала за цією посадою до 2001 року і на долю якої припалося саме становлення бібліотеки.

Людмила Борисівна Шендрик

На кінець першого десятиріччя існування бібліотеки в її стінах працювало лише 9 співробітників, ентузіастів та фахівців своєї справи С. В. Назар'єва (нині – заст. директора), л. В. Капкашеєв (нині –

зав. сектору читальних залів) працюють у бібліотеці по цей час.

В ті роки бібліотека активно комплектувалася навчальною, науковою, довідковою та художньою літературою за спеціальностями інституту. Її загальний фонд якої на кінець 2001 року становив вже 109,9 тис. прим. Пріоритетом було визначено комплектування навчальною літературою. У формуванні фонду активну допомогу бібліотеці надавали викладачі, а від того обробці - студенти, для яких бібліотека стала найулюбленішим місцем проведення дозвілля. Інститут було визнано в Україні та Греції провідним центром вивчення новогрецької мови,

відродження культури і духовності греків України. Закономірно, що у 2002 році відкрився факультет грецької філології. У зв'язку з цим бібліотека почала комплектувати фонд грецької літератури: в основ ному це були благодійні надходже ння з Греції від установ та фі зичних осіб. На кінець 2002 ро ку фонд грецької літератури скла дав більше 7 тис. прим. навчаль них, наукових та довідкових ви дань. Пізніше, вже у 2006 році, ко ли в університеті відкрилась Біб ліотека елліністичних студій "Костянтинос Леведіс", до неї було передано майже всю літера туру грецькою мовою, крім навчаль ної. Зараз фонд навчальної грець

кої літератури налічує понад 4,6 тис. примірників. Саме у цей року були створені довідково-бібліографічний сектор (з 2005 року – інформаційно-бібліографічний відділ), який і по цей час очолює професіонал своєї справи Т. В. Фурова, та сектор комплектування (з 2003 року – відділ комплектування та наукової обробки документів) під керівництвом Н. О. Ковтуненко. У зв'язку зі створенням у 1994 році філологічного факультету була відкрита читальна зала філологічних та психолого-педагогічних наук (з 2015 року – читальна зала факультету філології та масових комунікацій).

1997 рік для бібліотеки ознаменував ся відкриттям читальної зали романо-германської філології (з 2014 року - читальна зала факультету іноземних мов), у якій по усі час працює провідний бібліотекар ел. О. Агко.

Читальні зали факультету іноземних мов і факультету філології та масових комунікацій.

З 2001 року за цього часу директор бібліотеки - А.П. Шакула. Впровадження новітніх технологій та нових форм роботи, розширення структури та збільшення штату бібліотеки - основні завдання, які постали перед нею.

Алла Павлівна Шакула

Друге десятиріччя існування бібліотеки було ознаменоване значними змінами у статусі інституту, що означилося й на статусі бібліотеки. У 2004 році за розпорядженням Кабінету Міністрів України Маріупольський гуманітарний інститут Донецького національного університету отримує статус університету. Бібліотека стала бібліотекою Маріупольського державного гуманітарного університету. 2010 рік став одним з найзначніших для університету: він отримав статус класичного і був перейменований у Маріупольський державний університет (МДУ). Бібліотека Маріупольського держав

ного гуманітарного університету стала бібліотекою Маріупольського державного університету. А вже наступного року рішенням вченої ради Маріупольського державного університету бібліотеці було надано статус наукової.

Корпус економіко-правового факультету: фахівець інформаційно-бібліографічного відділу бібліотеки проводить заняття зі студентами у читальній залі електронних ресурсів.

Відбуваються також значні зміни у структурі бібліотеки. Основні з них:

2001 рік - відкриття читальної зали економіко-правового факультету (пров. бібліотекар - Т.І. Бондаренко)

2005 рік – у відділі комплектування та наукової обробки документів відкрито сектор каталогізації який зараз очолює О. В. Мулько. Рік потому у цьому ж відділі відкрито сектор комплектування та обліку документів під керівництвом Ї. В. Запорожець, а у відділі обслуговування – сектор культурно-просвітницької роботи (зав. сектора – Д. А. Дунук);

2006 рік – відкрито відділ зберігання фондів, який очолила С. В. Натяма; відкриття відділу, що значно полегшило вирішення питань зі збереження фондів бібліотеки;

2007 рік – в інформаційно-бібліографічному відділі відкрито

сектор інформаційного обслуговування (зав. сектора – З.В. Гарєєва);

2011 – у структурі бібліотеки відкрито відділ інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення, завідувачем якого стала О.В. Дейнічен ко; це дозволило вивести на новий рівень організацію процесів автоматизації та інформатизації бібліотеки; в структурі відділу обслуговування, який зараз очолює В.В. Калеміченко, організовано абонемент наукової та художньої літератури (пров. бібліотекар – ст. В. Давидова).

Абонементи навчальної літератури, наукової та художньої літератури.

Зараз бібліотека має розвинуту структуру, до складу якої входять 5 відділів з 7 секторами, абонемент навчальної літератури, абонемент художньої літератури і 4 читальні зали з комп'ютеризованими читацькими місцями. Все це надає можливість оперативно задовольняти інформаційні та документальні потреби студентів, аспірантів, викладачів та науковців університету. Виконанню поставлених завдань сприяють дорадчі органи: рада при директорі бібліотеки та науково-методична рада.

З середини 2000-х років зміниться пріоритети у формуванні бібліотечного фонду. Рішенням вченої ради

університету основним напрямком у формуванні фонду було визначено комплектування наукового фонду. За раз фонд бібліотеки має універсальний характер, комплектується вітчизняними, іноземними документами відповідно до спеціальностей наукових досліджень університету та становить близько 160 тис. примірників. У 2007 році було прийнято рішення про вилучення із загального фонду бібліотеки фонду рідкісної та цінної книги, який зараз складає понад 600 примірників.

Фонд рідкісної та цінної книги

На цей час наукова бібліотека університету є однією з найбільших

Книгосховищу Маріуполя, яке не тільки забезпечує освітньо-наукову та виховну діяльність університету, а й задовольняє різноманітні інформаційні потреби мешканців міста. Оперативне та ефективне інформаційне забезпечення наукової та навчальної діяльності університету неможливе без впровадження та використання новітніх інформаційних технологій, автоматизації бібліотечних процесів. Процес автоматизації бібліотеки розпочато у 2001 році зі створення електронного каталогу нових надходжень у програмі „MARK" (на той час бібліотека мала один комп'ютер). Цей процес вийшов на новий рівень, коли у 2004 році

для бібліотеки були придбані нові комп'ютери та бібліотечно-інформаційна програма „ІРБІС-32" (міні-версія). Створюються автоматизовані робочі службові місця та місця для читачів з вільним доступом до мережі Інтернет, до електронного каталогу та інших інформаційних ресурсів бібліотеки у локальній мережі.

Студенти працюють з електронним та традиційним каталогами бібліотеки

З 2005 р. розпочато організацію електронної картотеки статей та ретроконверсію бібліотечних фондів. Придбання у 2013 році ІРБІС-64 надало можливість організувати роботу зі створення електронної

бібліотеки, відкрити віддаленим користувачам доступ до електронних інформаційних ресурсів бібліотеки. За раз обсяг власних електронних баз даних бібліотеки становить понад 133 тис. записів. Це - електронний каталог, електронна картотека статей, електронна бібліотека, „Праці викладачів МДУ", „МДУ у засобах масової інформації" та ін. В межах проекту „Придніпровський корпоративний каталог" бібліотека виконує аналітичний розпис всіх серій „Вісника Маріупольського державного університету", тим самим розповсюджуючи інформацію про наукові надбання університету. Також бібліотека

приймає участь у проекті „Електронний каталог періодичних видань м. Маріуполя". Інформаційному забезпеченню навчально-виховної та наукової діяльності університету сприяє веб-сайт бібліотеки, який почав діяти з 2012 року і на якому представлені власні та світові інформаційні ресурси, послуги бібліотеки, різні види бібліографічної та аналітичної інформації, у тому числі рекомендації з підвищення наукометричних показників праць науковців університету. Творцем сайту стала завідувач відділу інформаційних технологій О. В. Дейниченко. Протягом наступних трьох років поширювалося представництво бібліотеки в мережі Інтернет: були створені блоги „Библио. net

Субєктивно о книгах, библиотеках и библиотекарях" (автор – зам. директора С. В. Назар'єва), „БиблиОпус, О литературе, литераторах и не только" (автор – пров. бібліотекар Л. В. Давидова), відкрита група ВКонтакті (адміністратор – бібліотекар І кат. Н. Г. Силенко) та сторінка на Facebook „Бібліотека – науковцю" (адміністратор – С. В. Назар'єва), яка стала однією з дієвих форм надання інформації з питань наукової, науково-освітньої діяльності. Використання у своїй роботі інформаційних технологій дозволило бібліотеці значно збільшити спектр інформаційно-бібліотечних послуг; серед

яких – електронна доставка до документів, цілодобовий доступ віддаленим користувачів бібліотеки до власних електронних ресурсів бібліотеки, вільний доступ до світових інформаційних ресурсів та надання тестового доступу до повнотекстових корпоративних баз даних. ⚓ Фахівцями інформаційно-бібліографічного відділу з метою виховання інформаційної культури, прищеплення навичок роботи з інформаційними ресурсами для студентів традиційно проводяться практичні та теоретичні заняття за темами: „Пошук інформації в системі УРБК", „Бібліографічний опис документів", „Вимоги до написання наукової роботи", „Науково-дослід

на робота - перший крок до професорської слави". Для викладачів університету проводяться інформаційно-бібліографічні консультації з методики пошуку інформації за допомогою програми ІРБІС, а з 2014 року - науково-методичний семінар „Рекомендації з пошуку журналів у міжнародних наукометричних базах даних". Розпочато роботу зі збору інформації про наукові профілі науковців МДУ у пошуковій системі Google Scholar, проводяться консультації із створення та ведення наукового профілю авторів. Зібрана нашими співробітниками інформація передається до Національної бібліотеки України

ім. В. І. Вернадського для подальшого аналізу в рамках проекту „Бібліографія української науки". Також фахівцями виконуються бібліографічні та фактографічні довідки, надаються шифри УДК та ББК до наукових праць викладачів і студентів, здійснюються інформаційні супроводи науково-практичних конференцій, семінарів, що проводяться університетом та кафедрами.

Культурно-масові заходи бібліотеки: квест, літохідна екскурсія, презентація книжкової виставки.

Бібліотекою завжди приділялася значна увага культурно-просвітницькій роботі яка спрямована на виховання

ння гармонійної особистості студента, на формування поваги до історії та культурної спадщини свого народу, до світової культурної спадщини. Проведення заходів у значній мірі визначені замовленнями кафедр та уподобаннями студентів. Це - дискути, квести, літературні вечори, презентації, мультимедійні програми, зустрічі з письменниками та іншими цікавими людьми, краєзнавчі пішохідні і віртуальні екскурсії та ін. Співробітниками відділу обслуговування організовуються тематичні перегляди літератури та перегляди нових надходжень, які проводяться на факультетах. Особлива увага приділяється органі

зації як традиційних, так і віртуальних книжкових виставок різних жанрів та напрямків, які розкривають фонд та особливо зацікавлюють користувачів. Останніми роками масові заходи проводяться й поза межами університету за прохання бібліотек, установ та шкіл міста.

З 2012 року для бібліотеки визначилися нові напрямки діяльності: супровід інтеграції університетської науки до світового наукового інформаційного простору, відстеження імпакт-факторів видань та індексів цитування вчених університету. Інформаційно-бібліографічний відділ у співпраці з відповідальними секретарями серій "Вісника Маріупольського державного університету" було

проведено роботу з включення цього видання до міжнародних наукометричних баз даних Index Copernicus, РІНЦ, а також Cyberleninka, що надало можливість просувати „Вісник Маріупольського державного університету" у відкриті міжнародні репозиторії наукової інформації: Google Scholar, OCLC World Cat Соционет, Bielefeld Academic Search Engine (BASE), Registry of Open Access Repositories (ROAR), The Directory of Open Access Repositories (OpenDOAR), Research Papers in Economics (RePEc). В цьому році бібліотека розпочала роботу зі створення інституційного репозитарію, що буде сприяти подаль

ній інтеграції університетської науки до світової наукової комунікації. Науково-дослідна робота стала невід'ємною складовою діяльності бібліотеки починаючи з середини 2000-х років, та притаманна всім її структурним підрозділам. Постановлено визначилися такі напрямки, вивчення складу, оновлення та використання фонду, вивчення колекцій фонду рідкісної та цінної книги, дослідження інформаційних потреб користувачів, впровадження та використання інформаційних технологій створення бібліографічних покажчиків, краєзнавство. Бібліотекою проводиться соціологічні дослідження: „Масова робота бібліотеки - МДУ" (2010 р.), „Інформаційно-бібліо

графічні послуги бібліотеки ММДУ" (2011 р.), „Роль та місце художньої книги в житті студентів" (2014 р.), „Ефективність методів боротьби з бор/сниками" (2014 р.), „Задоволеність якістю обслуговування в читальних залах наукової бібліотеки Маріупольського державного університету" (2015 р.). У цьому році заплановано проведення дослідження „Електронна книга як форма читання студентів". За результатами краєзнавчих досліджень підготовлено ряд статей до збірників, періодичних та енциклопедичних видань, довідковий бюлетень „Архітектура Маріуполя. Определения основных архитектурных элементов, фрагменты истории архи

тектуры и градостроительства".
Надаються краєзнавчі консультації
маріупольським журналістам з питань
історії потенційних пам'яток архітек
тури Маріуполя та історичної уінно
сті маріупольського некрополя. На
міському телебаченні, за матеріа
лами краєзнавчих досліджень, сиво
рювалися фільми циклу „Мариуполь.
Былое"; прийнято участь у кіль
кох телепрограмах. Краєзнавчий на
прямок науково-дослідної діяльності
бібліотеки веде О. В. Дейниченко,
краєзнавець, член маріупольської
спілки краєзнавців. У складі редко
легії спілки вона приймає участь й
у редагуванні краєзнавчих видань.

Видання, у редагуванні яких приймала
участь О. В. Дейниченко

Щорічно, починаючи з 2013 року, бібліотека проводить науково-методичний семінар за результатами своєї науково-дослідної діяльності, а для бібліотекарів Маріуполя – семінари зі створення блогів, з методики розробки віртуальних екскурсій. Також бібліотека стала організатором III міської науково-практичної конференції бібліотек Маріуполя „Використання сучасних технологій у створенні бібліотечного інформаційного продукту" (2013) та науково-практичної конференції „Бібліотеки вищих навчальних закладів Маріуполя: сучасні тенденції розвитку" (2015).

Колектив бібліотеки

Колектив бібліотеки – команда ен тузіастів та фахівців, які небайдуже ставляться до своєї роботи. Штат бібліотеки складається з 27 робітни ків з вищою бібліотечною та гумані тарною освітою, з яких значна кіль кість – випускники університету. Велика та постійна увага надаєть ся підвищенню професійного рівня. співробітники проходили курси підви щення кваліфікації на базі Лугансько го державного інституту культу ри, в Університеті менеджменту освіти НАПН України, на дистанцій них курсах „Куратор змісту" на базі ЖТУ „ХПІ", приймають участь у міжнародних та республіканських науково-практичних конференціях,

семінарах, вебінарах. Перспективи свого розвитку бібліотека бачить у подальшому впровадженні і використанні у своїй практичній діяльності новітніх інформаційних технологій, подальшому розвитку власних інформаційних електронних ресурсів, корпоративній діяльності за участю провідних бібліотек країни та установ, у міжнародному співробітництві щодо створення єдиного освітнього та наукового інформаційного простору.